

Externe veiligheid hoge druk aardgasleiding Bestemmingsplan Madestein - Vroondaal

Project : 152928
Datum : 30 september 2015
Auteur : B.S. van Holten
Review : ing. A.J.H. Schulenberg

Opdrachtgever:
Vroondaal Ontwikkeling
t.a.v. W. van Rossum
Vroonhoevelaan 2
2553 ES Den Haag

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
1. Inleiding	2
2. Uitgangspunten risicoberekening	3
2.1. Carola rekenprogramma	3
2.2. Interessegebied	3
2.3. Leidingdatabestand	3
2.4. Aanwezigheid personen	3
3. Resultaten	4
3.1. Plaatsgebonden risico	4
3.2. Groepsrisico	5
4. Conclusie	7
Bijlage 1. Bebouwing	9
Bijlage 2. Normstelling externe veiligheid	11
Bijlage 3. Carola-rapportage	16

Voorwoord

Dit rapport wordt een technisch document genoemd omdat het is opgesteld voor de vakspecialist opdat die het resultaat van de risicoberekeningen kan beoordelen en desgewenst verifiëren op de juistheid van het resultaat. De technische rapportage legt dus alleen inhoudelijk verantwoording af door te beschrijven hoe het resultaat tot stand is gekomen.

1. Inleiding

Voor de verdere ontwikkeling van bestemmingsplan Madestein - Vroondaal bestaat het plan een gedeelte van hoge druk aardgasleiding W-509-02 te verleggen. Vroondaal Ontwikkeling B.V. wenst voor de hoge druk aardgasleiding een kwantitatief onderzoek (risicoberekening). In deze rapportage zijn de resultaten van de berekeningen van de aardgasleiding gepresenteerd.

Figuur 1 toont het tracé van hoge druk aardgasleiding W-509-02 in beheer van Gasunie. De nieuwe ligging van het te verleggen leidingdeel is weergegeven met een stippellijn.

Figuur 1. Huidige en toekomstige ligging aardgasleiding

Het rapport is als volgt opgebouwd. In hoofdstuk 2 zijn de gegevens die nodig zijn voor de risicoberekening samengevat. De resultaten van de risicoberekeningen zijn getoond in hoofdstuk 3. Hoofdstuk 4 ten slotte bevat de conclusie. De normstelling voor de externe veiligheid is toegelicht in bijlage 2.

2. Uitgangspunten risicoberekening

2.1. Carola rekenprogramma

Het risico is berekend met Carola versie 1.0.0.52, parameterbestand versie 1.3; het voorgeschreven rekenprogramma ter bepaling van de EV-risico's van hogedruk aardgasleidingen [3]. Om de berekening te kunnen uitvoeren zijn de volgende gegevens verzameld:

- het interessegebied;
- leidingdatabestand van de leidingeigenaar, in dit geval de Gasunie;
- het aantal personen dat langs de leiding blootgesteld wordt aan de gevolgen van een ongeval met de leiding.

2.2. Interessegebied

Het interessegebied is het geprojecteerde gebied van de ruimtelijke ontwikkeling dat binnen het invloedsgebied van de aardgasleiding ligt, of waar een aanpassing van een bestaande of nieuwe buisleiding gepland is. Met behulp van het interessegebied selecteert de leidingeigenaar de relevante buisleidingen. In dit geval is dat het gebied dat het omgevingsplan van de woningen omvat.

2.3. Leidingdatabestand

Het leidingdatabestand bevat alle buisleidingdelen, met de bijbehorende leidingspecifieke parameters, die zich binnen een afstand van tenminste 1 km + 2 maal de maximale effectafstand van het interessegebied bevinden. Enkele kenmerken van leiding W-509-02 worden getoond in tabel 1. Figuur 1 toont de ligging van de leiding.

Beheerder	Leidingnr.	Diameter [inch]	Druk [bar]	Afstand [m] tot 1% letaliteit	Afstand [m] tot 100% letaliteit
Gasunie	W-509-02	16	40	170	80

Tabel 1. Kenmerken leiding

Het leidingdatabestand van de verlegde leiding is opgesteld volgens de specificaties genoemd in de 'Studiebijdrage verlegging W-509-02 Madesteinweg Den Haag' [4]. De in dit rapport gepresenteerde resultaten gelden onder de voorwaarde dat het verleggen van de leiding volgens de in de studiebijdrage genoemde specificaties technisch haalbaar is.

2.4. Aanwezigheid personen

De aanwezigheid van personen binnen het invloedsgebied (afstand tot 1%-letaliteit) van de leiding is geïnventariseerd. In bijlage 1 is een gedetailleerd overzicht van de gebieden en aantallen personen opgenomen.

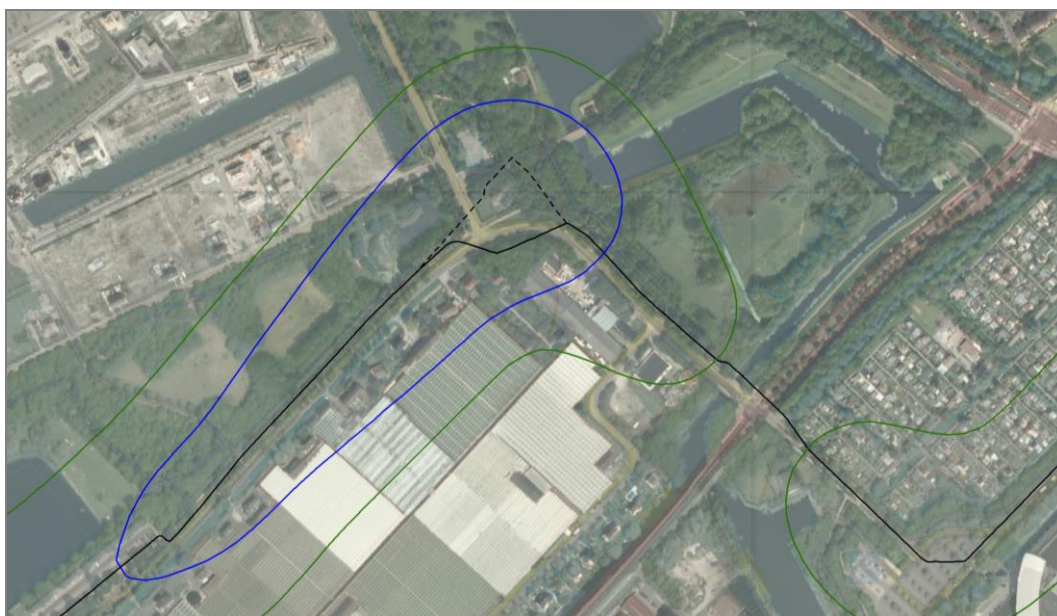
3. Resultaten

3.1. Plaatsgebonden risico

De plaatsgebonden risicocontouren van de aardgasleiding in de bestaande en nieuwe situatie worden getoond in de figuren 2 en 3. De berekeningen hebben niet geleid tot een 10^{-6} plaatsgebonden risicocontour. De leiding voldoet daarmee aan de eis dat het plaatsgebonden risico vanuit het hart van de leiding op een afstand van 4 m niet hoger is dan 10^{-6} .

Figuur 2. PR-contouren aardgasleiding W-509-02 bestaande situatie

Figuur 3. PR-contouren aardgasleiding W-509-02 nieuwe situatie

3.2. Groepsrisico

Het groepsrisico is berekend voor drie situaties:

1. Huidige ligging aardgasleiding en huidige bevolking (gebaseerd op capaciteit vigerende bestemmingsplannen).
2. Toekomstige ligging aardgasleiding en huidige bevolking.
3. Toekomstige ligging aardgasleiding en toekomstige bevolking (gemengde bestemming op oude locatie van de buisleiding).

Het kilometersegment van de aardgasleiding waar het groepsrisico betrekking op heeft is zo gekozen dat het te verleggen deel van de leiding in het midden van dit segment is gelegen. Tabel 2 en de figuren 4 t/m 6 tonen het groepsrisico voor de drie beschouwde situaties. Het groepsrisico is voor alle situaties kleiner dan de oriëntatiewaarde.

Aan de hand van de figuren is te zien dat, uitgaande van de huidige bevolking en de toekomstige ligging van de leiding, het groepsrisico toeneemt ten opzichte van de huidige situatie. Uitgaande van de toekomstige bevolking en toekomstige ligging van de leiding is er een verdere toename van het groepsrisico.

Situatie leiding	Situatie bevolking	Groepsrisico
Huidig	Huidig	0.03
Toekomstig	Huidig	0.34
Toekomstig	Toekomstig	0.45

Tabel 2. Groepsrisico van de beschouwde situaties

Figuur 4. Groepsrisico huidige ligging aardgasleiding en huidige bebouwing

Figuur 5. Groepsrisico toekomstige ligging aardgasleiding en huidige bebouwing

Figuur 6. Groepsrisico toekomstige ligging aardgasleiding en toekomstige bebouwing

Bijlage 3 bevat de door het rekenprogramma Carola automatisch gegenereerde opgestelde rapportage voor de toekomstige situatie. Let op, in de Carola-rapportage wordt standaard de kilometer weergegeven met het hoogste groepsrisico. Dit kilometersegment is gelegen ter hoogte van industriegebied Zichtenburg.

4. Conclusie

Het plaatsgebonden risico en het groepsrisico zijn berekend voor de huidige situatie en toekomstige situatie (na de verlegging).

Plaatsgebonden risico

De berekeningen hebben niet geleid tot een PR 10^{-6} -contour van hogedruk aardgasleiding W-509-02. Het plaatsgebonden risico vormt daarmee geen belemmering voor het bestemmingsplan Madestein - Vroondaal.

Groepsrisico

Het groepsrisico is berekend voor drie situaties:

1. Huidige ligging aardgasleiding en huidige bevolking.
2. Toekomstige ligging aardgasleiding en huidige bevolking.
3. Toekomstige ligging aardgasleiding en toekomstige bevolking.

Voor de huidige ligging van de aardgasleiding en de huidige bevolking is het groepsrisico 0.03 keer oriëntatiewaarde. Uitgaande van de toekomstige ligging van de leiding en de huidige bevolking neemt het groepsrisico toe tot 0.34 keer de oriëntatiewaarde. Uitgaande van de toekomstige ligging van de leiding en de toekomstige bevolking neemt het groepsrisico toe tot 0.45 keer de oriëntatiewaarde.

Het groepsrisico neemt toe tot boven 0.1 keer de oriëntatiewaarde en de toename is meer dan 10%. Een volledige verantwoording van het groepsrisico is in dit geval vereist. Het bevoegd gezag dient het bestuur van de regionale brandweer in de gelegenheid te stellen advies uit te brengen.

Referenties

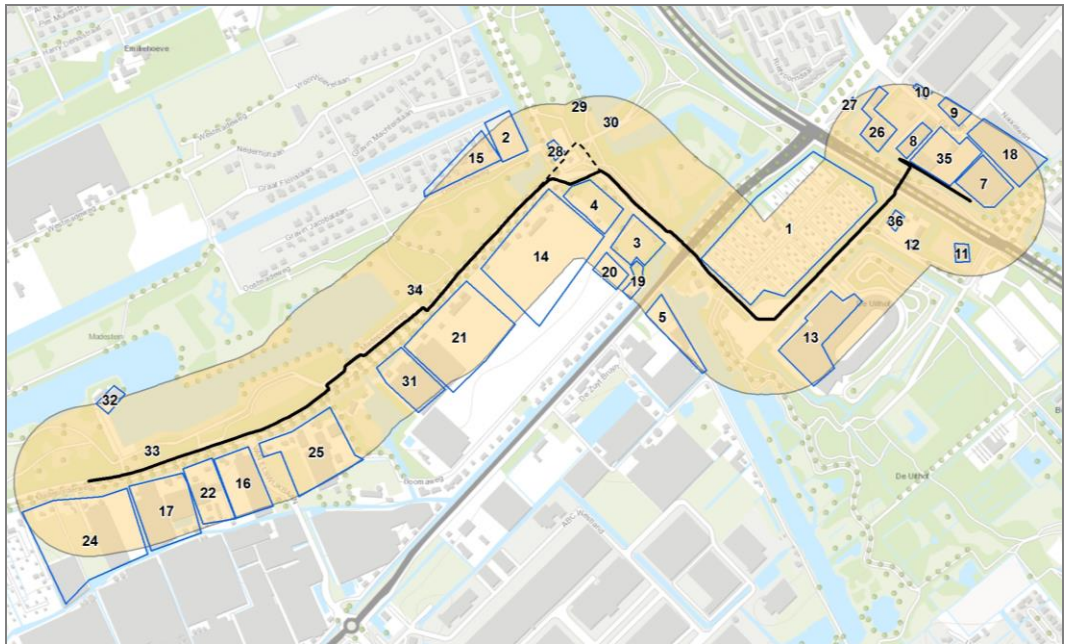
1. Ministerie VROM 2010 Besluit Externe Veiligheid Buisleidingen Stb. 2010, 686.
2. Ministerie VROM 2004 Besluit Externe Veiligheid Inrichtingen Stb. 2004, 250
3. RIVM 2013 Carola versie 1.0.0.52
4. Gasunie 2015 P.021347 Studiebijdrage verlegging W-509-02 Madesteinweg Den Haag. Kenmerk PW - 15.00163
5. Provincie Zuid-Holland 2015 <http://populatieservice.demis.nl/>
6. Kadaster en Geonovum 2015 Ruimtelijkeplannen.nl

Bijlage 1. Bebouwing

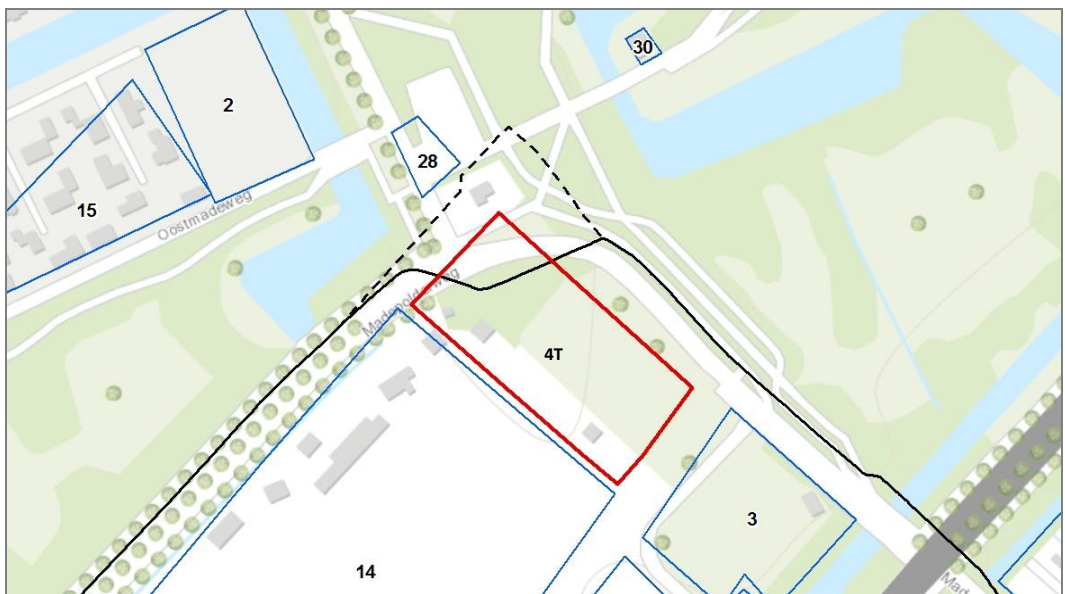
Binnen het invloedsgebied van hogedruk aardgasleiding W-509-02 is de aanwezigheid van personen geïnventariseerd. Gebruik is gemaakt van de BAG populatieservice [5]. De verkregen output (pandselectie.shp) met bijbehorende aanwezigheid van personen is vervolgens per bevolkingsvlak gesommeerd. In aanvulling daarop is de website ruimtelijkeplannen.nl geraadpleegd [6]. Tabel 2 geeft per bevolkingsvlak de aanwezigheid van personen. Figuur 7 toont de ligging van de bevolkingsvlakken. Figuur 8 toont de ligging van de toekomstige bebouwing (vlak 4) op de plaats van het huidige leidingtracé.

Vlak ID	Aantal dag	Aantal nacht	Toelichting
1	10 p/ha	0	Volkstuinen
2	11	22	Woningen (9 stuks)
3	300	0	Bestemming gemengd: aanname geen onderwijs
4	700	0	Bestemming gemengd: aanname onderwijs (huidig)
4T	700	0	Bestemming gemengd: aanname onderwijs (toekomstig)
5	4	1	BAG populatieservice
7	93	28	BAG populatieservice
8	27	8	BAG populatieservice
9	58	0	BAG populatieservice
10	83	1	BAG populatieservice
11	154	306	BAG populatieservice
12	1	2	BAG populatieservice
13	308	268	BAG populatieservice
14	20 p/ha	40p/ha	Woongebied
15	13	26	BAG populatieservice
16	20 p/ha	40p/ha	Woongebied
17	20 p/ha	40p/ha	Woongebied
18	91	27	BAG populatieservice
19	3	6	BAG populatieservice
20	20 p/ha	40p/ha	Woongebied
21	20 p/ha	40p/ha	Woongebied
22	20 p/ha	40p/ha	Woongebied
24	20 p/ha	40p/ha	Woongebied
25	20 p/ha	40p/ha	Woongebied
26	99	79	BAG populatieservice
27	1	0	BAG populatieservice
28	258	258	Wijzigingsbevoegdheid: Horeca 2580 m ² bvo (4 bouwlagen van 645 m ²). 1 pers. per 10 m ²
29	1	2	BAG populatieservice
30	3	3	BAG populatieservice
31	1	2	BAG populatieservice
32	5	1	BAG populatieservice
33	3	2	BAG populatieservice
34	1	1	BAG populatieservice
35	45	0	BAG populatieservice
36	4	4	BAG populatieservice

Tabel 2. Gegevens bevolking

Figuur 7. Positie bevolkingsvlakken binnen invloedsgebied (huidige situatie conform vigerende bestemmingsplannen)

Figuur 8. Positie bevolkingsvlak 4 toekomstig

Bestemmingsplan Madestein - Vroondaal maakt binnen de functie gemengd (vlakken 3 en 4) onder andere onderwijs mogelijk. De ontwikkelingsmaatschappij Vroondaal heeft aangegeven dat rekening gehouden moet worden met een basisschool met 600 á 700 leerlingen. In vlak 4 zijn daarom 700 personen geplaatst. De overige functies zijn in vlak 3 verondersteld. Hiervoor is uitgegaan van 300 personen.

Bijlage 2. Normstelling externe veiligheid

2.1. Risicobenadering

Het transport van gevaarlijke stoffen door buisleidingen brengt risico's met zich mee door de mogelijkheid dat bij een leidingbreuk gas kan vrijkomen. Het risico voor personen die verblijven in de omgeving wordt gevat onder het begrip externe veiligheid. Voor de externe veiligheidsrisico's door aardgastransportleidingen is de relevante wetgeving vastgelegd in het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb) dat sinds 1 januari 2011 van kracht is [1].

Een combinatie van verschillende aspecten is bepalend voor het risiconiveau voor specifieke tracés van buisleidingen:

- onder andere de maximale werkdruk, diameter, wanddikte, staalkwaliteit en diepteligging van de leiding
- het aantal mensen langs de route, dat bepalend is voor het mogelijk aantal dodelijke slachtoffers.

De risicobenadering externe veiligheid kent twee begrippen om het risiconiveau voor activiteiten met gevaarlijke stoffen in relatie tot de omgeving aan te geven. Deze begrippen zijn het plaatsgebonden risico (PR) en het groepsrisico (GR). Het PR is het risico op een plaats nabij een buisleiding, uitgedrukt als de kans per jaar dat een persoon die onafgebroken en onbeschermd op die bepaalde plaats zou verblijven, overlijdt als gevolg van een ongewoon voorval met die buisleiding. Plaatsen met een gelijk risico kunnen door zogenaamde risicocontouren op een kaart worden weergegeven. Het PR leent zich daarmee goed voor het vaststellen van een veiligheidszone tussen een route en kwetsbare bestemmingen, zoals woonwijken. Het GR geeft aan wat de kans is op een ongeval met tien of meer dodelijke slachtoffers in de omgeving van de beschouwde activiteit. Het aantal personen dat in de omgeving van de route verblijft, bepaalt daardoor mede de hoogte van het GR. Het GR wordt weergegeven in een zogenaamde fN-curve, op de verticale as staat de cumulatieve kans per jaar f op een ongeval met N of meer slachtoffers en op de horizontale as het aantal slachtoffers. Het GR wordt bijvoorbeeld gebruikt om vast te stellen of de woningdichtheid in een bepaald gebied nog kan worden vergroot.

Beide begrippen vullen elkaar aan: ze maken het mogelijk om vanuit verschillende invalshoeken situaties op risico te beoordelen. Met het PR wordt de aan te houden afstand geëvalueerd tussen de activiteit en kwetsbare functies, zoals woonbebouwing, in de omgeving. Met het GR wordt geëvalueerd of gegeven deze afstand tussen de activiteit en kwetsbare functies er als gevolg van een ongeval een groot aantal slachtoffers kan vallen, doordat er een grote groep personen blootgesteld wordt.

2.2. Plaatsgebonden risico

In het kader van de risicobenadering moet de vraag worden beantwoord of er sprake is van een relatief hoog risico. Afhankelijk van de kenmerken van de buisleiding en de specifieke gevaren voor de omgeving, kan een zekere scheiding tussen buisleidingen en werk- en woongebieden gewenst zijn. Bij deze vraagstelling worden de risiconormen gehanteerd, die door de rijksoverheid zijn vastgesteld. Voor nieuwe buisleidingen wordt in het Bevb de eis opgenomen dat deze zodanig aangelegd moeten worden conform de best beschikbare technieken dat de PR 10^{-6} contour binnen de belemmeringsstrook komt te liggen. Deze plicht rust op de exploitant van de leiding. Deze eis geldt ook als een bestaande leiding wordt vervangen. Zo wordt deze

strengere norm voor het plaatsgebonden risico van toepassing op nieuwe situaties. Het ontstaan van nieuwe knelpunten wordt daarmee voorkomen en het ruimtebeslag van nieuwe buisleidingen wordt beperkt tot de belemmeringsstrook.

De grenswaarde voor het plaatsgebonden risico is ook van toepassing op bestaande buisleidingen. Dit levert in bepaalde gevallen bij bestaande bebouwing¹ binnen de risicocontour van de buisleiding een knelpunt op. Daar waar kwetsbare objecten zoals woningen en scholen binnen de risicocontour PR 10^{-6} liggen, gaat een wettelijke saneringsplicht gelden. De leidingexploitant is hierop aanspreekbaar en neemt binnen een overgangstermijn zodanige saneringsmaatregelen dat er sprake is van een acceptabele situatie.

Het Bevb verwijst voor de (niet limitatieve) lijst van kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten naar het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) [2].

Kwetsbaar object:

- a. woningen, woonschepen en woonwagens, niet zijnde woningen, woonschepen en woonwagens als aangeduid onder beperkt kwetsbare objecten onder a.
- b. gebouwen bestemd voor het verblijf, al dan niet gedurende een gedeelte van de dag, van minderjarigen, ouderen, zieken of gehandicapten, zoals:
 - 1°. ziekenhuizen, bejaardenhuizen en verpleeghuizen;
 - 2°. scholen;
 - 3°. gebouwen of gedeelten daarvan, bestemd voor dagopvang van minderjarigen;
- c. gebouwen waarin grote aantallen personen gedurende een groot gedeelte van de dag aanwezig zijn, zoals:
 - 1°. kantoorgebouwen en hotels met een bruto vloeroppervlak van meer dan 1500 m² per object;
 - 2°. complexen waarin meer dan 5 winkels zijn gevestigd en waarvan het gezamenlijk bruto vloeroppervlak meer dan 1000 m² bedraagt en winkels met een totaal bruto vloeroppervlak van meer dan 2000 m² per object, voor zover in die complexen of in die winkels een supermarkt, hypermarkt of warenhuis is gevestigd;
- d. kampeer- en andere recreatieterreinen bestemd voor het verblijf van meer dan 50 personen gedurende meerdere aaneengesloten dagen;

Beperkt kwetsbaar object:

- a. 1°. verspreid liggende woningen, woonschepen en woonwagens van derden met een dichtheid van maximaal twee woningen, woonschepen en woonwagens per hectare;
- 2°. dienst- en bedrijfswoningen van derden;
- b. kantoorgebouwen, voor zover zij niet in categorie I onder c vallen;
- c. hotels en restaurants, voor zover zij niet in categorie I onder c vallen;
- d. winkels, voor zover zij niet in categorie I onder c vallen;
- e. sporthallen, zwembaden en speeltuinen;
- f. sport- en kampeertreinen en terreinen bestemd voor recreatieve doeleinden, voor zover zij niet in categorie I onder d vallen;
- g. bedrijfsgebouwen, voor zover zij niet in categorie I onder c vallen;
- h. objecten die met de onder a tot en met e en g genoemde gelijkgesteld kunnen worden uit hoofde van de gemiddelde tijd per dag gedurende welke personen daar verblijven, het aantal personen

¹ Onder bestaande bebouwing wordt verstaan fysiek aanwezige bebouwing en geprojecteerde bebouwing die is toegestaan op basis van een vastgesteld bestemmingsplan of vrijstellingsbesluit

dat daarin doorgaans aanwezig is en de mogelijkheden voor zelfredzaamheid bij een ongeval, voor zover die objecten geen kwetsbare objecten zijn, en

- i. objecten met een hoge infrastructurele waarde, zoals een telefoon- of elektriciteitscentrale of een gebouw met vluchtleidingsapparatuur, voorzover die objecten wegens de aard van de gevaarlijke stoffen die bij een ongeval kunnen vrijkomen, bescherming verdienen tegen de gevolgen van dat ongeval;

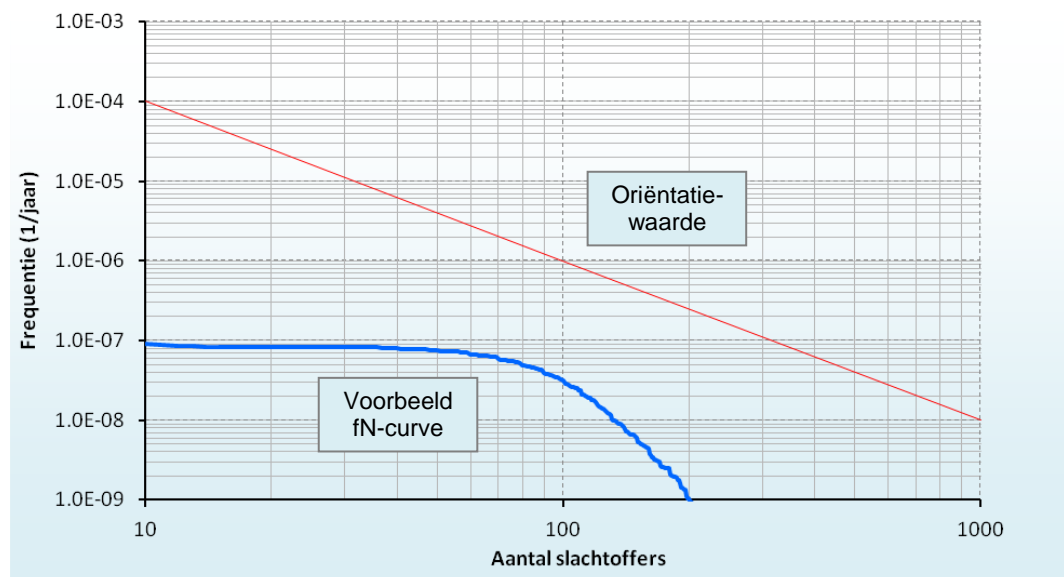
Daarnaast is in het Bevb in art.1 lid 1 onderdeel b opgenomen dat ook lintbebouwing voor zover deze loodrecht of nagenoeg loodrecht is gelegen op de contouren van het plaatsgebonden risico van een buisleiding wordt gezien als beperkt kwetsbaar object.

2.3. Groepsrisico

De regeling over het groepsrisico in het Bevb vertoont duidelijk overeenkomst met de regelingen in het Besluit Externe Veiligheid Inrichtingen (Bevi) en de Circulaire Risiconormering Vervoer Gevaarlijke Stoffen (RnVGS). Het uitgangspunt is dat er een verplichting geldt het groepsrisico mee te wegen en te verantwoorden bij de vaststelling van een bestemmingsplan of inpassingsplan dat betrekking heeft op het invloedsgebied van een geprojecteerde of bestaande buisleiding.

Oriëntatiewaarde

De oriëntatiewaarde voor het groepsrisico is per kilometer leiding bepaald op $10^{-2} / N^2$, dat wil zeggen een frequentie van 10^{-4} /jr voor 10 slachtoffers, 10^{-6} /jr voor 100 slachtoffers, etc. en geldt vanaf het punt met 10 slachtoffers. In figuur 9 is ter illustratie van het bovenstaande een voorbeeld van een fN-curve en de oriëntatiewaarde gegeven. De oriëntatiewaarde houdt in dat het bevoegd gezag deze waarde dient te hanteren ter vergelijking, niet als harde norm. Deze vergelijking speelt een rol in de afweging of sprake is van een situatie waarbij risicoreducerende maatregelen aan de orde moeten komen, bijvoorbeeld het vergroten van de afstand tussen de buisleiding en de woonbebouwing of het beperken van de woningdichtheid in een bepaald bebouwingsgebied. De oriëntatiewaarde geldt in alle situaties als referentiewaarde dus voor zowel tracé- als omgevingsbesluiten en zowel in bestaande als nieuwe situaties.

Figuur 9. Voorbeeld groepsrisico aardgasleiding

Bij het beoordelen van het GR wordt het (lokale) bevoegd gezag de mogelijkheid geboden om gemotiveerd van de oriëntatiewaarde voor het GR af te wijken. Er moet sprake zijn van een openbare en goed inzichtelijke belangenafweging, waarin moet zijn aangegeven waarom in het specifieke geval daarvan is afgeweken. De beslissing om van de oriëntatiewaarde af te wijken is vatbaar voor beroep. Het GR wordt voor het gehele relevante gebied berekend. Door middel van bron- of ruimtelijke maatregelen kan mogelijk dat risico worden gereduceerd. Daar waar het gaat om het stellen van randvoorwaarden in de ruimtelijke ordening wordt, om het werkbaar te houden, het afwegingsgebied echter gemaximaliseerd tot de grens waarbinnen nog 1% van de aanwezige personen overlijdt (1%-letaliteitszone). Het GR geeft voor dit gebied aan welke bebouwingsdichtheid nog acceptabel is, gelet op de voorgestelde oriëntatiewaarde. In het aangegeven gebied is bebouwing dus wel toegestaan maar is de dichtheid van bebouwing soms gelimiteerd.

Verantwoording groepsrisico

Bij de vaststelling van een bestemmingsplan gelegen binnen het invloedsgebied van de leiding, op grond waarvan de aanleg van een buisleiding of de aanleg, bouw of vestiging van een kwetsbaar of een beperkt kwetsbaar object wordt toegelaten, wordt tevens het groepsrisico in het invloedsgebied van de buisleiding verantwoord. In de toelichting van dit besluit wordt dan vermeld:

- a. de aanwezige en de op grond van het besluit te verwachten dichtheid van personen in het invloedsgebied van de buisleiding of buisleidingen die het groepsrisico mede veroorzaakt of veroorzaken;
- b. het groepsrisico per kilometer buisleiding op het tijdstip waarop het besluit wordt vastgesteld en de bijdrage van de in dat besluit toegelaten kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten aan de hoogte van het groepsrisico, vergeleken met de lijn die de kans weergeeft op een ongeval met 10 of meer dodelijke slachtoffers van ten hoogste 10^{-4} per jaar en de kans op een ongeval met 100 of meer dodelijke slachtoffers van ten hoogste 10^{-6} per jaar;
- c. indien mogelijk, de maatregelen ter beperking van het groepsrisico die worden toegepast door de exploitant van de buisleiding die dat risico mede veroorzaakt;
- d. andere mogelijkheden voor ruimtelijke ontwikkelingen met een lager groepsrisico en de voor- en nadelen daarvan;
- e. de mogelijkheden en de voorgenomen maatregelen tot beperking van het groepsrisico in de nabije toekomst;
- f. de mogelijkheden tot voorbereiding van bestrijding en beperking van de omvang van een ramp of zwaar ongeval als bedoeld in art. 1 van de Wet rampen en zware ongevallen.
- g. de mogelijkheden voor personen die zich bevinden in het invloedsgebied van de buisleiding of buisleidingen die het groepsrisico mede veroorzaakt of veroorzaken, om zich in veiligheid te brengen indien zich een ramp of zwaar ongeval voordoet.

Voorafgaand aan de vaststelling van een besluit, als bedoeld in het eerste lid van art. 12 van het Bevb, stelt het bevoegde gezag het bestuur van de regionale brandweer in de gelegenheid advies uit te brengen in verband met:

- het groepsrisico;
- de mogelijkheden tot voorbereiding van bestrijding en beperking van de omvang van een ramp of zwaar ongeval;
- hulpverlening;
- zelfredzaamheid.

Beperkte verantwoording

Het Bevb introduceert een nieuwe onderverdeling van situaties waarin een 'volledige' verantwoording van het groepsrisico noodzakelijk is en situaties waarin met een beperktere verantwoording kan worden volstaan. Er zijn twee situaties waarin volstaan kan worden met een beperkte verantwoording²:

1. indien een bestemmingsplan betrekking heeft op het gebied tussen de 100%-letaliteitszone en de 1%-letaliteitszone van de buisleiding (in geval van toxische stoffen tussen de 1%-letaliteitszone en de afstand waarop het plaatsgebonden risico gelijk is aan 10^{-8}).
2. a. als het groepsrisico onder 0.1 keer de oriëntatiewaarde blijft;
b. als het groepsrisico minder dan 10% toeneemt.

In een beperkte verantwoording van het groepsrisico hoeven slechts vier zaken aan de orde te komen, namelijk:

1. De personendichtheid in het invloedsgebied van de buisleidingen.
2. De hoogte van het groepsrisico.
3. De bestrijdbaarheid.
4. De zelfredzaamheid.

Een nadere beschouwing van risicoreducerende maatregelen en ruimtelijke alternatieven met een lager groepsrisico is in dat geval niet nodig.

² Zie artikel 12, lid 3 van het Bevb

Bijlage 3. Carola-rapportage

Inhoud

1 Inleiding	2
2 Invoergegevens	4
2.1 Interessegebied	4
2.2 Relevante leidingen	5
3 Plaatsgebonden risico	8
Figuur 3.1 Plaatsgebonden risico voor 2029_leiding-W-509-02-deel-1_incl verl van N.V. Nederlandse Gasunie	8
4 Groepsrisico screening	9
Figuur 4.1 Groepsrisico screening voor 2029_leiding-W-509-02-deel-1_incl verl van N.V. Nederlandse Gasunie	9
5 FN curves.....	10
Figuur 5.1 FN curve voor 2029_leiding-W-509-02-deel-1_incl verl van N.V. Nederlandse Gasunie voor de kilometer tussen stationing 3920.00 en stationing 4920.00	10
6 Referenties.....	11

1 Inleiding

In deze rapportage worden de gebruikte invoergegevens en de door CAROLA gegenereerde resultaten weergegeven. Deze gegevens vormen de basis voor een QRA-rapportage. Naast deze basisinvoergegevens en –resultaten wordt in de Handleiding Risicoberekeningen Bevb aangegeven welke elementen ook in de QRA beschreven moeten worden. In onderstaand overzicht worden welke elementen beschreven moeten worden en of deze door CAROLA worden aangeleverd. Indien de elementen niet door CAROLA worden gegenereerd, moeten ze door de opsteller van de QRA-rapportage worden ingevuld. Het meest recente overzicht van de te beschrijven elementen wordt gegeven in de van kracht zijnde versie van de Handleiding Risicoberekeningen Bevb.

In CAROLA berekeningen wordt gebruik gemaakt van de parameters conform de Handleiding Risicoberekeningen Bevb [1]. Achtergrondinformatie over de berekeningen kan worden gevonden in [2, 3, 4, 5].

Overzicht van de elementen die in een QRA gerapporteerd moeten worden.

Onderwerp	Vertrouwelijk/ Openbaar	Aangeleverd door CAROLA
1 Algemene rapportgegevens		
Administratieve gegevens:	Openbaar	Deels
<ul style="list-style-type: none"> naam en adres van de leidingexploitant(en) (volgens Bevb) naam en adres van de opsteller van de QRA 		Nee
Reden opstellen QRA	Openbaar	Nee
Gevolgde methodiek	Openbaar	Ja
<ul style="list-style-type: none"> rekenpakket met versienummer parameterbestand met versienummer 		
Peildatum QRA	Openbaar	
<ul style="list-style-type: none"> datum van de berekening datum van aanmaak van de buisleidinggegevens 		Ja Nee
2 Algemene beschrijving van de buisleiding(en)		
Gegevens buisleiding	Openbaar	
<ul style="list-style-type: none"> naam buisleiding diameter druk eventuele mitigerende maatregelen 		Ja Ja Ja Ja
Ligging van de leiding, aan de hand van kaart(en) op schaal.	Openbaar	
<ul style="list-style-type: none"> leiding noordpijl en schaalindicatie 		Ja Ja
3 Beschrijving omgeving		
Omgevingsbebouwing en gebiedsfuncties	Openbaar	
<ul style="list-style-type: none"> bestemmingsplannen al dan niet gedeeltelijk binnen de PR 10⁻⁶-contour en het invloedsgebied 		Ja indien ingevoerd
Actuele topografische kaart	Openbaar	Ja indien ingevoerd
Een beschrijving van de bevolking rond de buisleiding, onder opgave van de wijze waarop deze beschrijving tot stand is gekomen (o.a. incidentele bebouwing, lintbebouwing)	Openbaar	Nee
Mogelijke gevaren van buiten de buisleiding die op de buisleiding effect kunnen hebben (risicoverhogende objecten, buurtbedrijven/ activiteiten, vliegroutes, windturbines)	Openbaar	Nee
Gebruikt weerstation	Openbaar	Ja
4 Beschrijving per leiding van mogelijke risico's voor de omgeving		
Samenvattend overzicht van de resultaten van de QRA, waarin tenminste is opgenomen:	Openbaar	Ja
Kaart met het berekende plaatsgebonden risico, met contouren voor 10 ⁻⁴ , 10 ⁻⁵ , 10 ⁻⁶ , 10 ⁻⁷ en 10 ⁻⁸ (indien aanwezig)	Openbaar	Ja
FN-curve, voor zowel huidige als toekomstige situatie, met het groepsrisico voor de kilometer buisleiding met de grootste overschrijding van de oriënterende waarde. Op de horizontale as van de grafiek met de FN-curve wordt het aantal dodelijke slachtoffers uitgezet, op de verticale as de cumulatieve kans tot 10 ⁻⁹ per jaar	Openbaar	Ja

FN-datapunt waarbij de maximale overschrijding van de oriëntatiewaarde optreedt, inclusief de factor van de overschrijding	Openbaar	Ja
Grafiek met de screening van het groepsrisico	Openbaar	Ja
Beschrijving of er kwetsbare bestemmingen en/of beperkt kwetsbare bestemmingen binnen de PR contour van 10^{-6} per jaar zijn	Openbaar	Nee
Voorgestelde preventieve en repressieve maatregelen die in de QRA zijn meegenomen	Openbaar	Ja

2 Invoergegevens

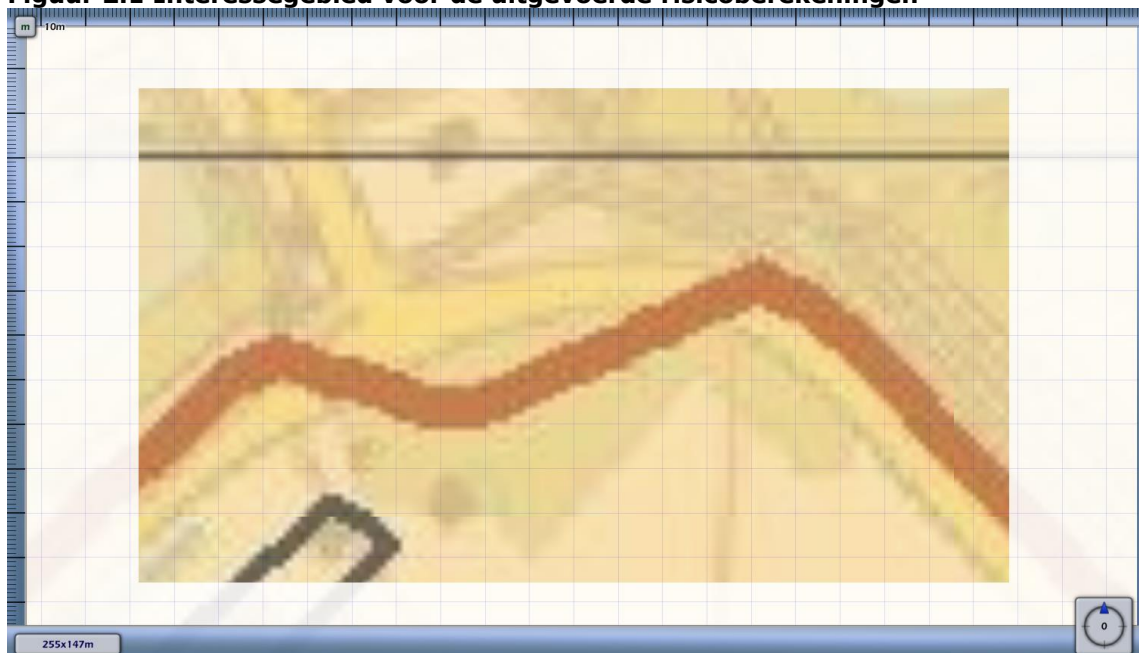
De risicoberekeningen die in dit rapport zijn beschreven zijn uitgevoerd met CAROLA versie 1.0.0.52. De gehanteerde parameterfile heeft versienummer 1.3. Voor de berekeningen is gebruik gemaakt van de meteorologische gegevens van het weerstation Ypenburg. De gebruikte ruwheidslengte is 0,1 meter.

In dit hoofdstuk worden de verschillende invoergegevens nader gespecificeerd in de navolgende secties.

2.1 Interessegebied

Het interessegebied is weergegeven in figuur 2.1.

Figuur 2.1 Interessegebied voor de uitgevoerde risicoberekeningen

2.2 Relevante leidingen

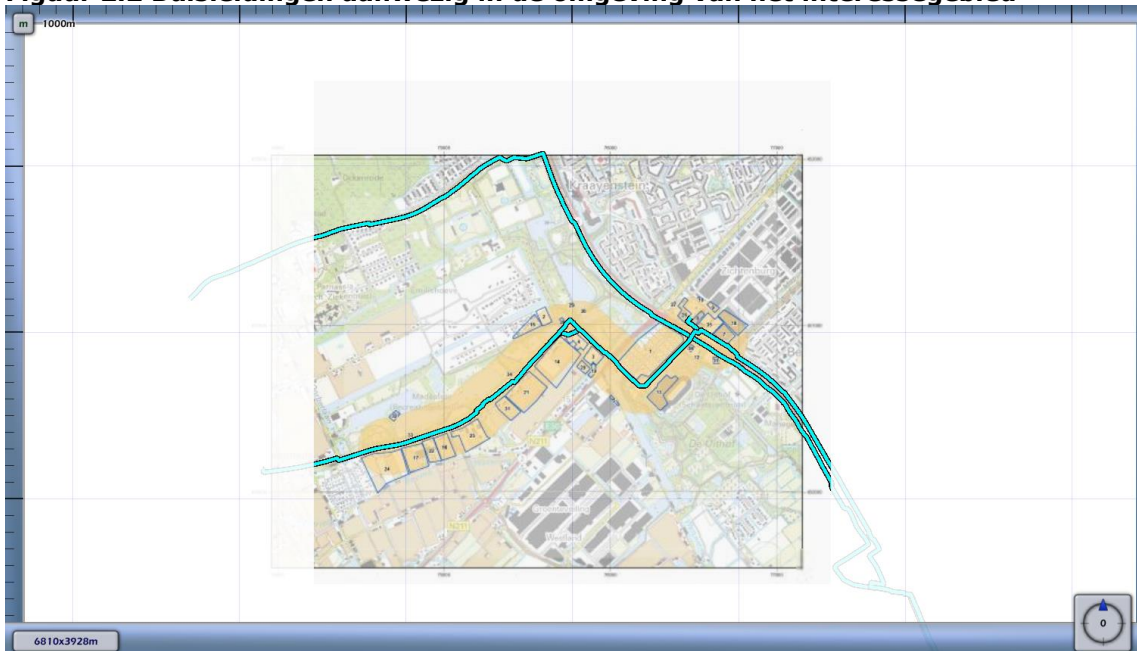
Op basis van het gespecificeerde interessegebied zijn de volgende aardgastransportleidingen meegenomen. Alleen de gearceerd weergegeven leiding is relevant de overige leidingen worden niet verder behandeld in dit rapport.

Eigenaar	Leidingnaam	Diameter [mm]	Druk [bar]	Datum aanleveren gegevens
N.V. Nederlandse Gasunie	1933_leiding-A-617-deel-1	323.90	79.90	27-08-2015
N.V. Nederlandse Gasunie	1933_leiding-W-509-02-deel-1_excl verl	406.40	40.00	27-08-2015
N.V. Nederlandse Gasunie	1933_leiding-W-509-04-deel-1	406.40	40.00	27-08-2015
N.V. Nederlandse Gasunie	2029_leiding-W-509-02-deel-1_incl verl	406.40	40.00	27-08-2015

De exploitant specifieke factoren voor casuïstiek (cluster 1b), actief rappel (cluster 1C) en mitigerende maatregelen corrosie staan beschreven in Tabel 11 van Module B van de Handleiding Risicoberekeningen Bevb [1].

De leidingen zijn gevisualiseerd in figuur 2.2.

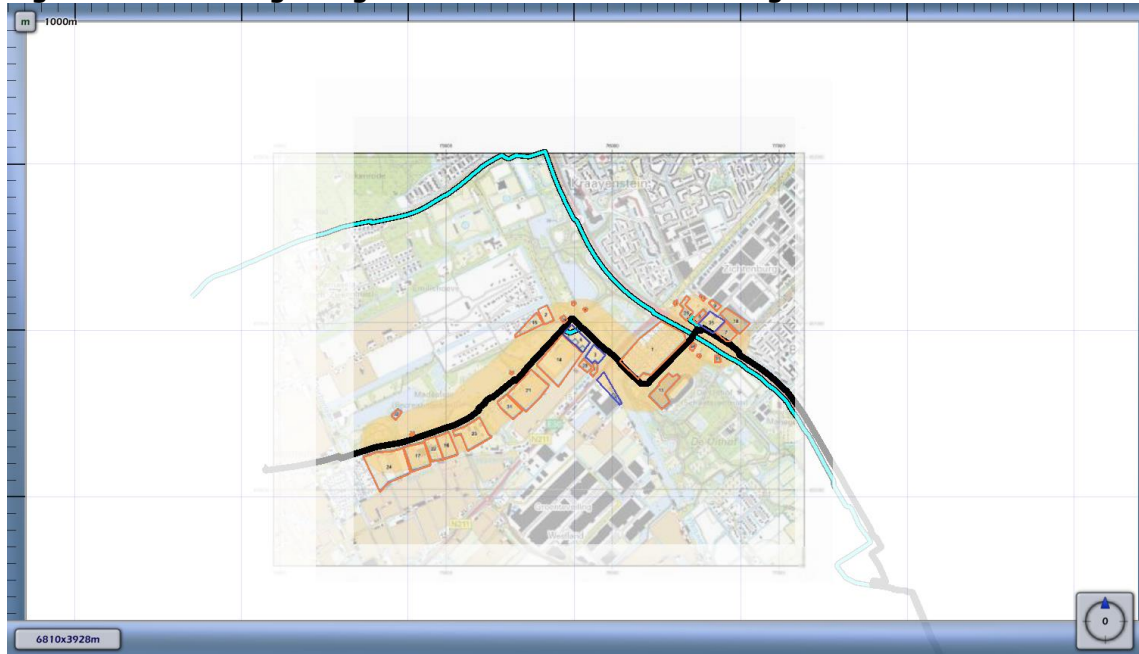
Figuur 2.2 Buisleidingen aanwezig in de omgeving van het interessegebied

2.3 Populatie

De ingevoerde populatie is weergegeven in figuur 2.3.

Figuur 2.3 Bevolking meegenomen in de risicoberekeningen

Populatietype	Populatiepolygoon
Wonen	
Werken	
Evenement	

Populatiepolygonen

De percentages in de kolom "Percentages Personen" in onderstaande tabel hebben achtereenvolgens de betekenis:

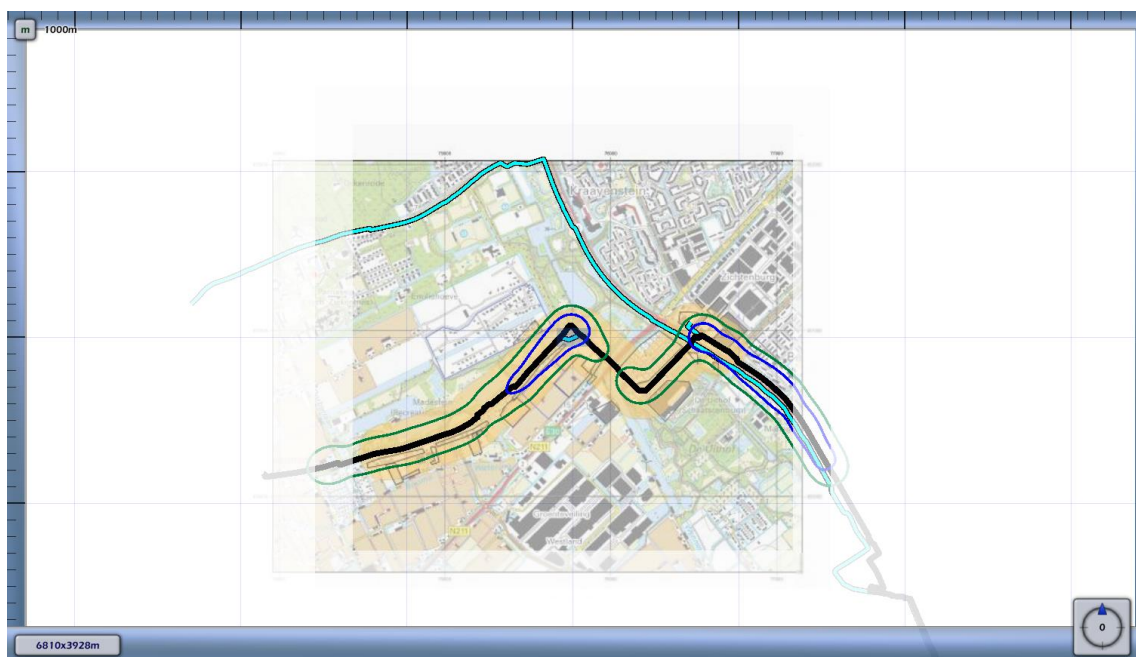
- % aanwezig gedurende de dagperiode/
- % aanwezig gedurende de nachtperiode/
- % buiten gedurende de dagperiode/
- % buiten gedurende de nachtperiode/
- % overdag aanwezig gedurende het jaar/
- % 's nachts aanwezig gedurende het jaar.

Label	Type	Aantal	Dichtheid [pers/ha]	Percentage Personen
1	Wonen		10	100/ 0/ 100/ 1/ 100/ 100
35	Werken		40	100/ 0/ 7/ 1/ 100/ 100
36	Wonen		40	100/ 100/ 7/ 1/ 100/ 100
2	Wonen	22		50/ 100/ 7/ 1/ 100/ 100
3	Werken	300		100/ 0/ 7/ 1/ 100/ 100
4	Werken	700		100/ 0/ 7/ 1/ 100/ 100
28	Wonen	258		100/ 100/ 7/ 1/ 100/ 100
5	Werken		40	100/ 0/ 7/ 1/ 100/ 100
7	Wonen	93		100/ 30/ 7/ 1/ 100/ 100
8	Wonen	27		100/ 30/ 7/ 1/ 100/ 100
9	Wonen	58		100/ 0/ 7/ 1/ 100/ 100
10	Wonen	83		100/ 1/ 7/ 1/ 100/ 100
11	Wonen	306		50/ 100/ 7/ 1/ 100/ 100
12	Wonen	2		50/ 100/ 7/ 1/ 100/ 100
13	Wonen	308		100/ 87/ 7/ 1/ 100/ 100
14	Wonen		40	50/ 100/ 7/ 1/ 100/ 100
15	Wonen	26		50/ 100/ 7/ 1/ 100/ 100
16	Wonen		40	50/ 100/ 7/ 1/ 100/ 100
17	Wonen	30		67/ 100/ 7/ 1/ 100/ 100
18	Wonen	91		100/ 30/ 7/ 1/ 100/ 100
19	Wonen	6		50/ 100/ 7/ 1/ 100/ 100
20	Wonen		40	50/ 100/ 7/ 1/ 100/ 100
21	Wonen		40	50/ 100/ 7/ 1/ 100/ 100
22	Wonen	14		50/ 100/ 7/ 1/ 100/ 100
24	Wonen		40	50/ 100/ 7/ 1/ 100/ 100
25	Wonen		40	50/ 100/ 7/ 1/ 100/ 100
26	Wonen	99		100/ 80/ 7/ 1/ 100/ 100
27	Wonen	1		100/ 0/ 7/ 1/ 100/ 100
29	Wonen	2		50/ 100/ 7/ 1/ 100/ 100
30	Wonen	3		0/ 100/ 7/ 1/ 100/ 100
31	Wonen		40	50/ 100/ 7/ 1/ 100/ 100
32	Wonen	5		100/ 20/ 7/ 1/ 100/ 100
33	Wonen	3		100/ 67/ 7/ 1/ 100/ 100
34	Wonen	1		0/ 100/ 7/ 1/ 100/ 100

3 Plaatsgebonden risico

Voor de in voorgaande hoofdstuk genoemde leidingen is het plaatsgebonden risico bepaald. Voor elk van de leidingen wordt het plaatsgebonden risico weergegeven als iso-risicocontouren op een achtergrondkaart.

Figuur 3.1 Plaatsgebonden risico voor 2029_leiding-W-509-02-deel-1_incl verl van N.V. Nederlandse Gasunie

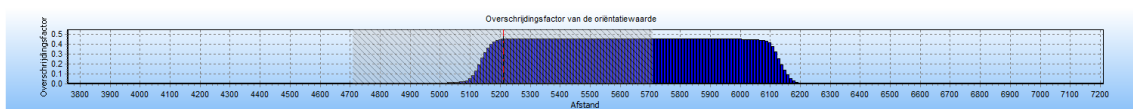
1E-7	
1E-8	

4 Groepsrisico screening

Om in één oogopslag een indruk te krijgen van het groepsrisico wordt het groepsrisico gescreend alvorens voor specifieke segmenten FN-curves te visualiseren. Voor elk van de leidingen wordt per stationing de overschrijdingsfactor van de oriëntatiewaarde van het groepsrisico weergegeven. Deze is berekend door rondom elk punt op de leiding één kilometer segment te kiezen die gecentreerd ligt ten opzichte van dit punt. Voor deze kilometer leiding is een FN-curve berekend en voor deze FN-curve de overschrijdingsfactor.

De overschrijdingsfactor is de verhouding tussen de FN-curve en de oriëntatiewaarde. Daarmee is de overschrijdingsfactor een maat die aangeeft in hoeverre de oriëntatiewaarde wordt genaderd of overschreden. Een overschrijdingsfactor kleiner dan 1 geeft aan dat de FN-curve onder de oriëntatiewaarde blijft. Bij een waarde van 1 zal de FN-curve de oriëntatiewaarde raken. Bij een waarde groter dan 1 wordt de oriëntatiewaarde overschreden.

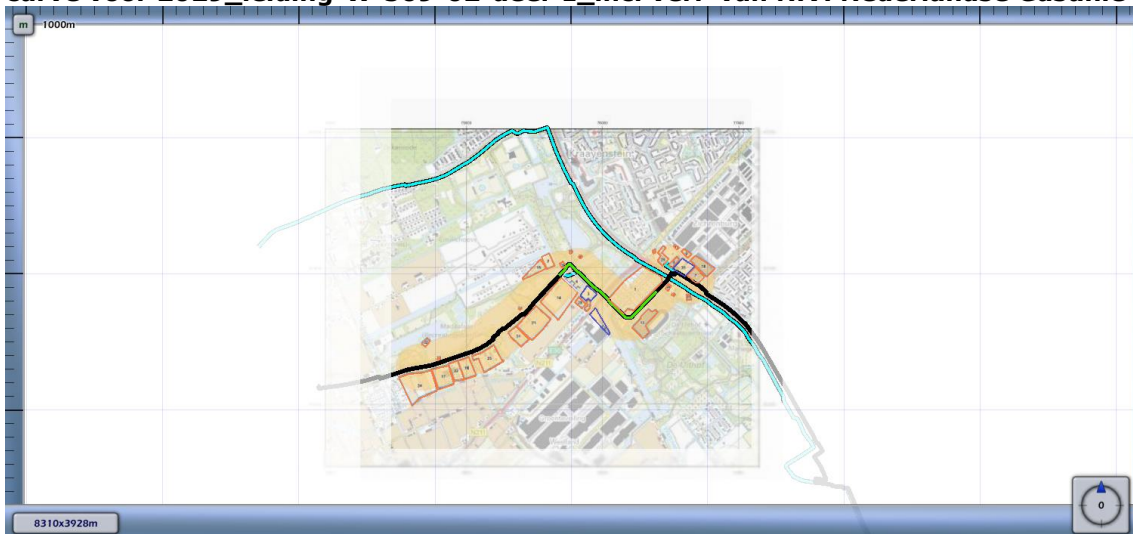
Figuur 4.1 Groepsrisico screening voor 2029_leiding-W-509-02-deel-1_incl verl van N.V. Nederlandse Gasunie

De maximale overschrijdingsfactor van deze kilometer leiding wordt gevonden bij 242 slachtoffers en een frequentie van $7.71E-008$.

De maximale overschrijdingsfactor voor dit tracé is gelijk aan 0.451 en correspondeert met die kilometer leiding die gekarakteriseerd wordt door stationing 4710.00 en stationing 5710.00. Voor deze kilometer leiding is de FN-curve opgenomen in het volgende hoofdstuk. De betreffende kilometer leiding is gevisualiseerd in figuur 4.4

Figuur 4.2 Kilometer leiding behorende bij de maximale overschrijding van de FN-curve voor 2029_leiding-W-509-02-deel-1_incl verl van N.V. Nederlandse Gasunie

5 FN curves

Voor elk van de eerder genoemde leidingen is het groepsrisico berekend. Een samenvatting van de resultaten hiervan is gegeven in het voorgaande hoofdstuk; in dit hoofdstuk wordt voor elk van de leidingen de daadwerkelijke FN-curve gegeven van de (in termen van groepsrisico) "slechtste" kilometer van het betreffende tracé.

Figuur 5.1 FN curve voor 2029_leiding-W-509-02-deel-1_incl verl van N.V. Nederlandse Gasunie voor de kilometer tussen stationing 4710.00 en stationing 5710.00

6 Referenties

- [1] Handleiding Risicoberekeningen Bevb. Versie 1.0. 20 december 2010.
- [2] Risicomethodiek aardgastransportleidingen. Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu. Brief 390/06 CEV Lah/pbz-1191. 6 november 2006.
- [3] Risicomethodiek aardgastransportleidingen. Ministerie van VROM. Brief 2006.334302. 7 december 2006.
- [4] Laheij GMH, Vliet AAC van, Kooi ES. Achtergronden bij de vervanging van zoneringsafstanden hogedruk aardgastransportleidingen van de N.V. Nederlandse Gasunie. Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu. RIVM-rapport 620121001/2008. 2008.
- [5] M. Gielisse, M.T. Dröge, G.R. Kuik. Risicoanalyse aardgastransportleidingen. N.V. Nederlandse Gasunie. DEI 2008.R.0939. 2008.